

KOMPENSUOJAMŲ ANTIBIOTIKŲ SKYRIMO TAURAGĖS APSKRITIES ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOSE ANALIZĖ 2020 M.

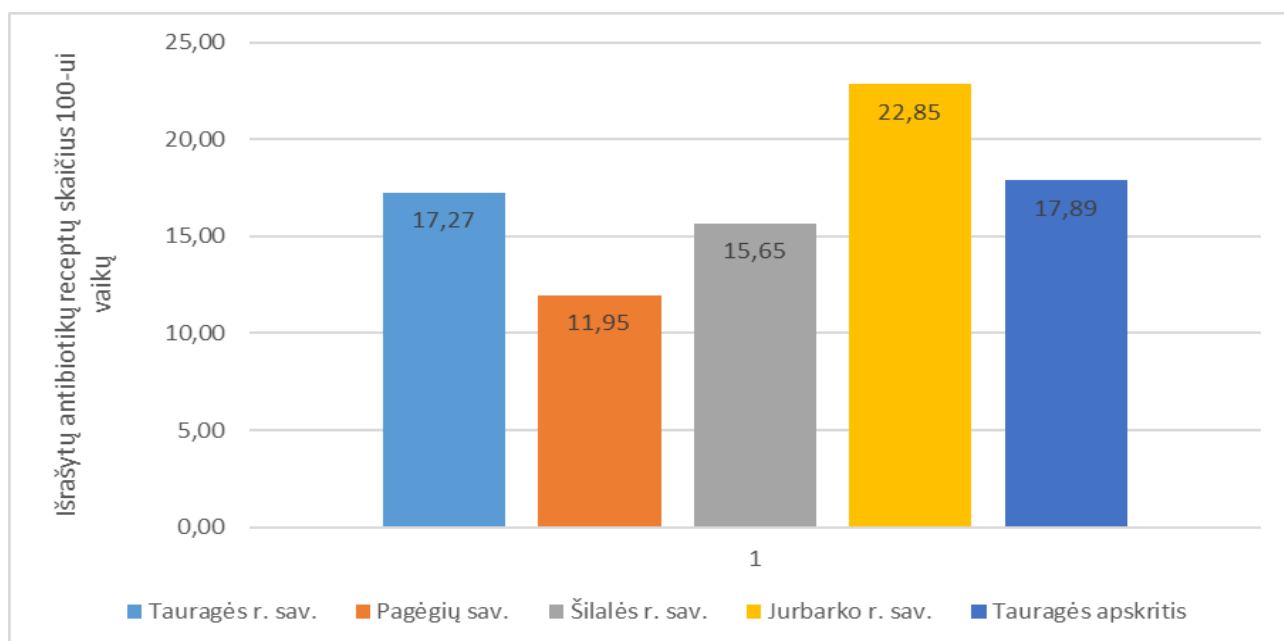
Didelis antibiotikų suvartojimas skatina antimikrobinio atsparumo vystymąsi ir antibiotikai tampa neveiksmingi sunkioms infekcijoms gydyti. Europos šalių patirtis parodė, kad sumažinus antibiotikų suvartojimą sumažėja antimikrobinis atsparumas, tačiau pacientų būklė nepablogėja.

Tik atsakingu antibiotikų vartojimu galima padėti užkirsti kelią atsparių bakterijų vystymuisi ir išsaugoti antibiotikų veiksmingumą, kad juos galėtų vartoti ateities kartos.

Klaipėdos teritorinės ligonių kasos specialistai pateikė duomenis apie 2020 m. Tauragės apskrities savivaldybių teritorijos pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiose įstaigose (toliau – ASPI) išrašytus kompensuojamus antibiotikus vaikams (0-18 m.) receptų pagal skaičių. Tauragės apskrities antimikrobinio atsparumo valdymo grupė išanalizavusi gautus duomenis pateikė juos ASPI, nurodant kiekvienos ASPI rodiklius tarp kitų Tauragės apskrities ASPI.

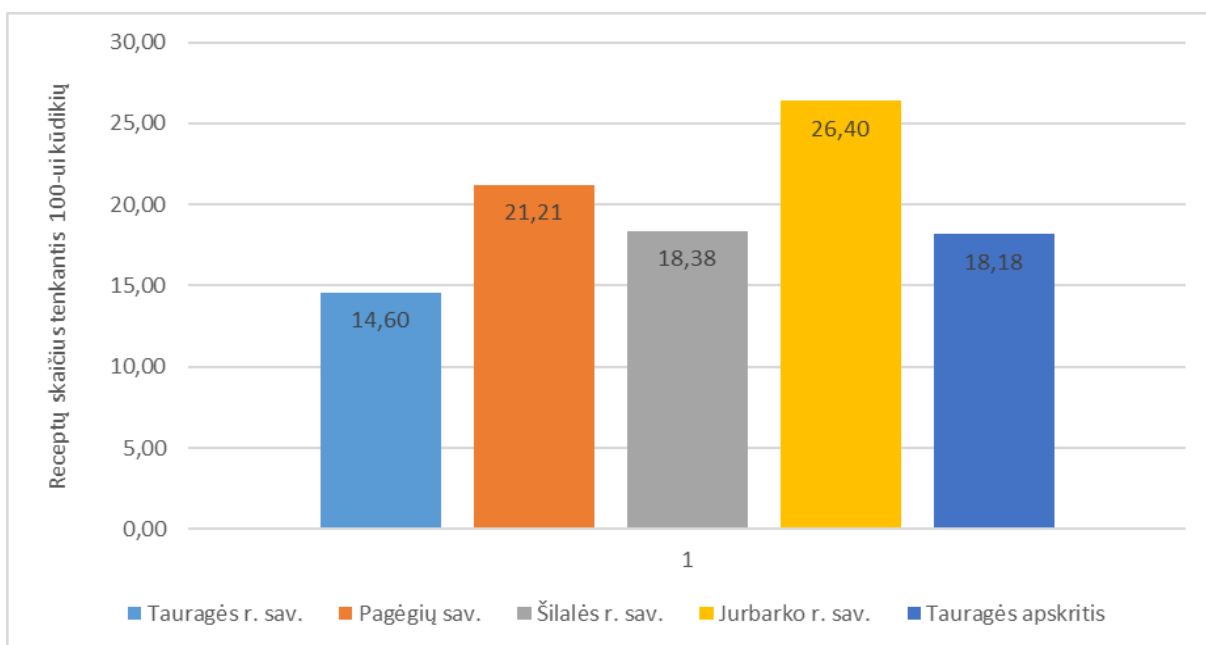
2020 metais Tauragės apskrityje vertinant (0-18 m.) 100-ai prisirašiusių vaikų teko vidutiniškai 17 receptų antibiotikams įsigyti. Analizuojant atskiras apskrities savivaldybes, ASPI išrašytų kompensuojamųjų antibiotikų receptų (ligos kodas pagal TLK-10-AM J00-J06), racionaliausiu antibiotikų skyrimu pasižymi Pagėgių rajono savivaldybė - vidutiniškai 11,95 recepto 100-ai vaikų. Kitose Tauragės apskrities teritorijose rodiklis svyruoja nuo 15,65 iki 22,85 receptų 100-ai vaikų (1 pav.).

1 paveikslas. 2020 metais Tauragės apskrities ASPI vaikams (0-18 m.) išrašytų kompensuojamųjų antibiotikų receptų (ligos kodas pagal TLK-10-AM J00-J06) skaičius tenkantis 100-ai vaikų.

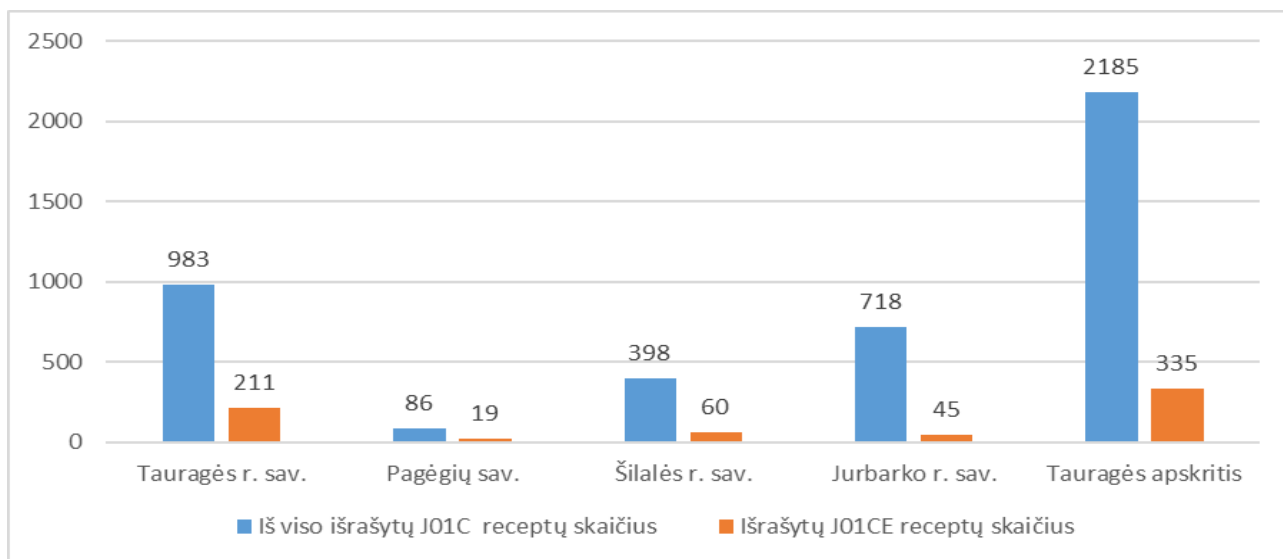
Antibiotikų išrašytų kūdikiams 2020 m. analizė parodė, kad antibiotikų Tauragės apskrities ASPĮ išrašoma kūdikiams iki 1 metų amžiaus – vidutiniškai 18 receptų 100-ai prisirašiusių kūdikių. Analizuojant atskiras apskrities savivaldybes, ASPĮ išrašytų kompensuojamųjų antibiotikų receptų kūdikiams, racionaliausiu antibiotikų skyrimu pasižymi Tauragės rajono savivaldybė - vidutiniškai 14,60 recepto 100-ai vaikų, o daugiausia receptų kūdikiams išrašoma Jurbarko r. savivaldybėje – 26,4 recepto 100-ai vaikų (2 pav.).

2 paveikslas. Tauragės apskrities ASPĮ išrašytų antibiotikų receptų skaičius 100-ai kūdikių 2020 m.

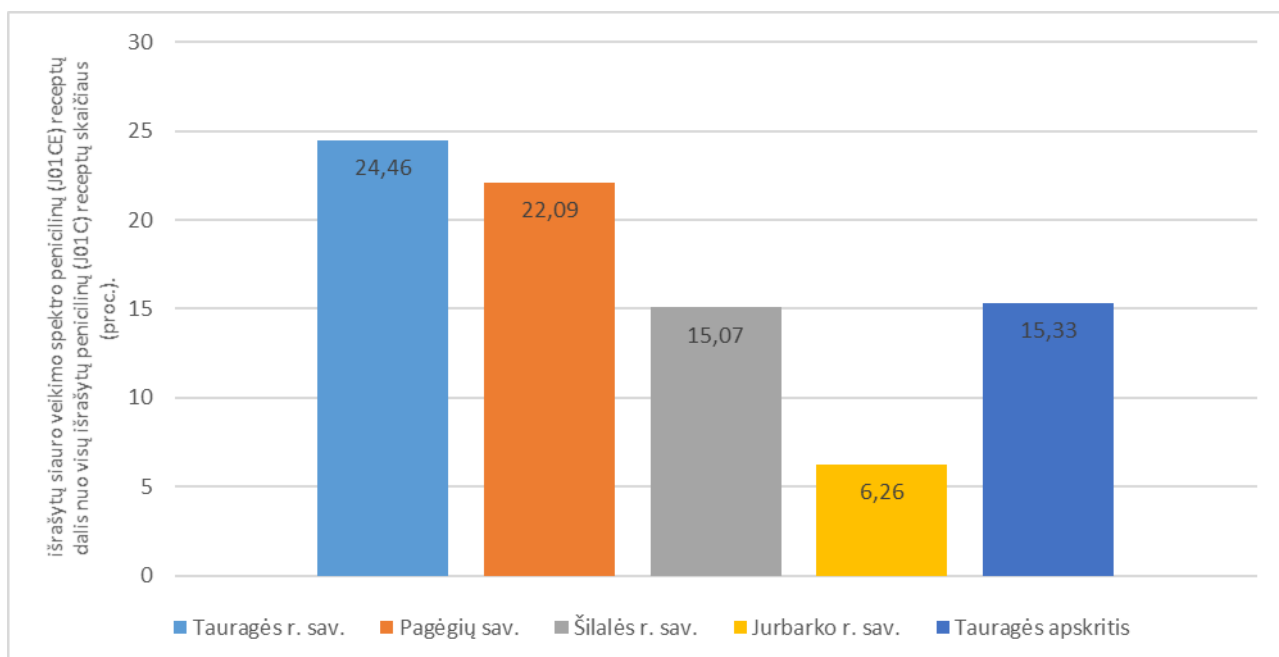

Pasaulio sveikatos organizacija nuolat primena, kad antibiotikai turi būti skiriami ir vartojami racionaliai – tik tada, kada būtina. Neišvengiamu atveju, kai žinomas infekcijos sukėlėjas, dažniau turi būti skiriami siauro, o ne plataus veikimo spektro antimikrobiniai vaistai, nes pastarieji sunaikina daugiau žmogaus organizmui naudingų bakterijų negu siauro spektro antibiotikai. Pernelyg dažnas, ne visada medicininiais tyrimais pagrįstas antibiotikų skyrimas ir jų vartojimas išlieka problema visame pasaulyje – ne išimtis ir Lietuva. Pavyzdžiui, net viršutinių kvėpavimo takų infekcijoms gydyti, kurios yra vienas dažniausių susirgimų tarp vaikų iki 7-erių metų, Lietuvoje dažniausiai skiriami antibiotikai. Todėl labai džiugu matyti, kad gydytojai pradeda skirti antibiotikus atsakingiau ir jie vartojami racionaliau (3 pav., 4 pav.).

3 paveikslas. Tauragės apskrities ASPI vaikams (0-18 m.) išrašytų siauro veikimo spektro penicilinų (J01CE) receptų dalis nuo visų išrašytų penicilinų (J01C) receptų skaičiaus

4. paveikslas. Tauragės apskrities ASPI vaikams (0-18 m.) išrašytų siauro veikimo spektro penicilinų (J01CE) receptų dalis nuo visų išrašytų penicilinų (J01C) receptų skaičiaus proc.

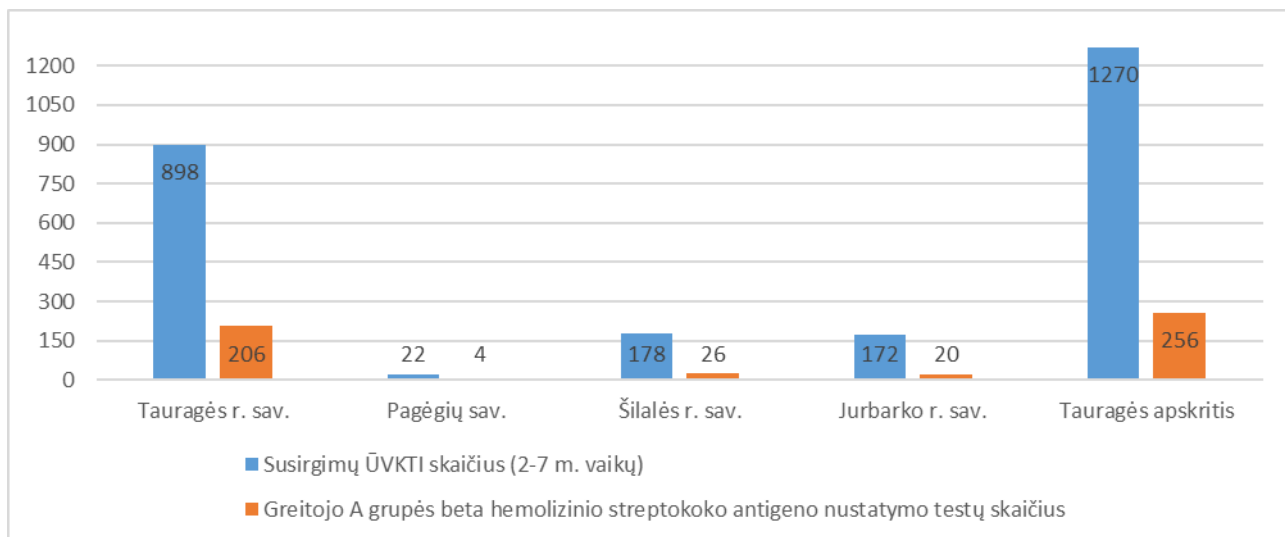
Vertinant nebuvo atsižvelgta į pacientų ligų diagnozes, išrašytų antimikrobinių preparatų rūšį, sezoniskumą, tačiau rodiklių skirtumai tarp amžiaus grupių ir atskirų apskrities savivaldybių rodo, kad antibiotikų vartojimas yra neracionalus.

Europos tarybos rekomendacijose dėl racionalaus antibiotikų vartojimo žmonių medicinoje (2002/77/EC) numatančiose specifinės strategijos uždaviniuose, nurodoma, kad siekiant racionalaus antibiotikų vartojimo būtini visiems gydytojams prieinami reikalingi mikrobiologiniai ir kiti

infekcinių ligų diagnostikai reikalingi tyrimai, sudaromos palankios sąlygos greitų diagnostinių testų naudojimui (pvz. streptokokų nustatymui).

Atlikus analizę stebima, kad Tauragės apskrities ASPĮ pagal sav. Greitojo A grupės beta hemolizinio streptokoko antígeno nustatymą 2020 m. Tauragės r. sav. ASPĮ sergantiems ŪVKTI (2-7 m. vaikams) testus atlieka ligų diagnostikai daugiau nei kitos savivaldybės. (22,9 proc.) (5 pav.).

5 paveikslas. Greitojo A grupės beta hemolizinio streptokoko antígeno nustatymas vaikams (2-7 m. amžiaus) 2020 m. absoliučiais skaičiais.

Neracionalus antimikrobinių preparatų skyrimas ir vartojimas padidina mikroorganizmų atsparumą, o tai mažina infekcijų gydymo efektyvumą. Tiek Lietuvoje, tiek Europoje trūksta informacijos apie antibiotikų skyrimą vaikų infekcinių ligų gydymui ir standartizuotų duomenų apie vaikų antibiotikų suvartojimą. Antibiotikų vartojimo statistiką pagerintų nuolat skelbiama informacija apie racionalų jų skyrimą bei vartojimą, šviečiami ir pacientai, ir medikai.

Parengė:

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro

prie Sveikatos apsaugos ministerijos

Tauragės departamento

Užkrečiamųjų ligų valdymo skyrius